

Studeren met Open Bijbel

Bijbelstudie sectie voor de wat meer gevorderde Bijbellezer

Thema's in de brief aan de Romeinen

9. Israël is niet te verontschuldigen

Religieuze ijver

Wanneer Paulus getuigt van de religieuze ijver van zijn volksgenoten, doet hij dat niet met koele afstandelijkheid; want hij heeft zo zijn eigen ervaringen. Nadat hij in zijn brief aan de Filippenzen een opsomming had gegeven van zijn privileges van geboorte en opvoeding als een Jood in hart en nieren, voegde hij daaraan toe: “naar mijn ijver een vervolger van de gemeente, naar de gerechtigheid van de wet onberispelijk” (Flp 3:6). Een dergelijk zelfgetuigenis in zijn brief aan de Galaten bevestigt dit beeld van een jonge man met een aan fanatisme grenzend geestdriftig gemoed: “ik heb de gemeente van God bovenmate vervolgd en getracht haar uit te roeien, en in het Jodendom heb ik het verder gebracht dan vele van mijn tijdgenoten onder mijn volk, als hartstochtelijk ijveraar voor mijn voorvaderlijke overleveringen” (Gal 1:13,14).

Paulus – of Saulus, zoals hij toen heette – zag het als zijn taak de godslasterende sekte van de Nazoreeërs uit te roeien. Hij stemde in en werkte mee aan de steniging van Stefanus. Toen sommige leden van de gemeente in Jeruzalem en Judea naar Damascus vluchtten, ging hij hen achterna om ze terug te brengen en in Jeruzalem bestraft te worden. Zo was hij zelf gestruikeld over die ‘steen des aanstoots’ en ‘rots der ergernis’ van een gekruisigde Messias, waarover hij aan het eind van hoofdstuk 9 sprak. Achteraf zag hij in dat hij meer door eigengereidheid was gemotiveerd dan door gevoeligheid voor Gods wil. Het vallen van de schellen van zijn ogen dankte hij aan Christus’ genadige verschijning aan hem op de weg naar Damascus. Voortaan moest hij zijn leven wijden aan de taak in eerste instantie zijn volksgenoten, maar ook de heidenen, tot zijn nieuwe inzicht en geloof te brengen: “de begeerte van mijn hart en mijn gebed om hun behoud gaan tot God uit” (Rom 10:1).

Het doen van de wet

De oorzaak van Israëls falen lag in de verkeerde plaats die de wet van Mozes in hun leven was gaan innemen. Haar betekenis was niet los te zien van de verbondshouding, waardoor het volk had moeten leven in dagelijkse gemeenschap met hun Heer. Maar de Joden hadden er een op zichzelf staand heilmiddel van gemaakt. Omdat het volk zijn heil zag in het streven de geboden te volbrengen, was het gekomen tot het najagen van een eigen gerechtigheid.

Men zag niet in dat Christus hier, door volmaakte gehoorzaamheid aan de wet, een einde aan had gemaakt en de behoudenis voortaan ligt in geloof en verbondenheid met de gekruisigde en verhoogde Heer: “Want Christus is het einde van de wet, tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft” (Rom 10:4).

Paulus citeert hierna een uitspraak in de wet van Mozes, die in de toenmalige Joodse denkwereld een belangrijke plaats innam: “U zult mijn inzettingen en mijn verordeningen in acht nemen; de mens die ze doet, zal daardoor leven” (Lev 18:5). De woorden zijn kenmerkend voor veel van dergelijke vermaningen van Mozes, wanneer hij Israël aanspoort God in alles te gehoorzamen. Aldus maakt de wet deel uit van een leven van innige gemeenschap met God: “Nu dan, wat vraagt de HERE, uw God, van u dan de HERE, uw God, te vrezen door in al zijn wegen te wandelen; Hem lief te hebben; de HERE, uw God, te dienen met uw ganse hart en met uw ganse ziel” (Deut 10:12). In Paulus’ tijd legden de Joden echter alle nadruk op dit “doen” van Gods geboden, met veel minder aandacht voor een ootmoedig wandelen met God, in vertrouwen op Zijn vergevingsgezindheid en genade. Het gevolg was een onevenwichtige belangstelling voor de uitwendige daad, ten koste van de innerlijke gezindheid.

Deze houding probeert Paulus te corrigeren met een parafrase van wat Mozes ook had gezegd. De woorden: “Wie zal ten hemel opklimmen?” en “Wie zal in de afgrond neder dalen?” (Mozes vraagt: “Wie zal oversteken naar de overkant van de zee?”) zijn mogelijk spreekwoordelijk geworden voor een onmogelijke taak. Gods wet gaan halen was niet nodig, omdat God naar Israël was gekomen in de persoon van “de engel van zijn aangezicht” (Jes 63:9) om hun Zijn wet te geven. Deze woorden over Gods genadige activiteit en toenadering staan tegenover de Joodse nadruk op eigen verdienstelijkheid en inspanning.

God die eens tot Israël kwam om het Zijn wet te geven, heeft nu Zijn Zoon gezonden. Het woord dat nu nabij is, is niet meer de wet maar het evangelie van Christus, “die is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging” (Rom 4:25). Aangaande het evangelie dat hij verkondigde, zei Paulus: “Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart, namelijk het woord van het geloof, dat wij prediken. Want indien u met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u behouden worden; want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis” (Rom 10:8-10).

Jezus is Here!

“Jezus is Here!” De Profeet uit Nazaret, de Knecht van de Here die in trouwe gehoorzaamheid aan de Vader aan het kruis Zijn leven als losprijs gaf voor velen, is door God uit de doden opgewekt en verhoogd tot aan Zijn rechterhand in de hemel. Dit is de kern van het evangelie van de apostelen op de grote Pinksterdag: “Dus moet ook het ganse huis van Israël zeker weten, dat God Hem én tot Here én tot Christus gemaakt heeft, deze Jezus, die u gekruisigd hebt” (Hand 2:36). “Here” is de naam die God Zijn Zoon geschonken heeft om

Zijn verheven rang aan te geven, zodat iedereen Zijn macht over engelen en mensen zou erkennen, “opdat alle knie zich zou buigen en alle tong zou belijden: Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader!” (Flp 2:10,11).

Met deze geloofsbelijdenis worden Joden en heidenen verenigd. De verhoogde Heer is toegankelijk voor allen in nood. Paulus citeert dezelfde woorden uit de profetie van Joël als Petrus op de Pinksterdag: “want: al wie de naam van de Here aanroept, zal behouden worden” (Rom 10:13; Hand 2:21; Joël 2:32).

Totdat God Zijn Zoon uit de doden opwekte en aan Zijn rechterhand stelde als Heer en Heiland, had Hij “alle volken op hun eigen wegen laten gaan” (Hand 14:16). Met voorbijzien van die tijden van onwetendheid doet God nu een beroep op iedereen, zowel Joden als heidenen, zich te bekeren en Zijn Zoon aan te roepen. De ontzaglijke betekenis van dit aanroepen ligt in het nieuwe heilsfeit dat de apostelen verkondigden toen zij zeiden: “En de behoudenis is in niemand anders, want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden” (Hand 4:12).

De verkondiging van het evangelie

Maar hoe zullen mensen Christus aanroepen, tenzij zij in Hem geloven als Heiland? En hoe kunnen zij geloven, wanneer zij niets van Hem weten? Hoe kunnen zij Hem leren kennen, tenzij anderen hun de blijde boodschap komen vertellen? En hoe kunnen de boodschappers dit doen, tenzij ze daartoe gezonden zijn? In vroegere tijden had God steeds weer profeten tot Zijn verbondsvolk Israël gezonden. Nu heeft Hij apostelen gekozen en hun de opdracht gegeven het evangelie aan de gehele wereld te verkondigen.

De profeten hadden uitgezien naar de tijd dat een heraut op een van de heuvels rond Jeruzalem zou verschijnen, met de heuglijke tijding voor de stad: “Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten van de vreugdebode, die vrede aankondigt, die goede boodschap brengt, die heil verkondigt, die tot Sion spreekt: Uw God is Koning.” Nahum keek uit naar zo’n boodschapper met het nieuws dat Nineve, hoofdstad van Israëls grote vijand Assur, was gevallen; Jesaja naar iemand om te vertellen dat Babel was veroverd. Maar veel verheugender is de blijde boodschap die de apostelen en hun medewerkers hebben te vertellen van de opgestane Heer: “Wie in Hem gelooft zal behouden worden”.

Hoe komt het dan dat verreweg de meeste Joden de naam van Jezus Christus niet aanriepen? Het antwoord is dat zij de boodschap van de apostelen wel hoorden, maar niet geloofden. Dit had Jesaja lang van tevoren gezegd in zijn profetie over de Knecht van de Here, die zou sterven als een offer voor de zonden van mensen en door God opgewekt zou worden: “HERE, wie heeft geloofd wat hij van ons hoorde?” (Rom 10:16; Jes. 53:1). Desondanks rijst de vraag: “Maar hebben zij de boodschap niet gehoord?” Opnieuw verzekert Paulus dat de boodschap sinds de verhoging van Christus overal ter wereld is verkondigd; en hij denkt hierbij aan Gods getuigenis van Zichzelf in de gehele wereld (Psalm 19). Waar er ook Joden waren, is het evangelie gepredikt.

Maar zelfs als zij de boodschap hebben gehoord, hebben zij dan begrepen waar het om ging? Paulus kan uit eigen ervaring zeggen dat het ongeloof van Israël voortkwam uit de weigering de feiten te aanvaarden. Hij had meermalen ervaren wat er in de synagoge te Antiochië gebeurde. Ondanks de vervulling in Jezus van Nazaret van wat de profeten hadden voorspeld, spraken de Joden Paulus tegen, maar de aanwezige niet-Joden “verblijdden zich en verheerlijkten het woord van de Here” (Hand 13:48). Toen de Joden in Antiochië zagen dat heidenen de boodschap van Paulus geloofden, “werden zij vervuld met nijd”; en zo was het ook op andere plaatsen. Vandaar dat Paulus in deze situatie de vervulling ziet van de profetie van Mozes: “Ik zal u naijverig maken op wat geen volk is, toornig op een onverstandig volk” (Rom 10:19; Deut 32:21). Maar uit de heidenen, die Mozes “niet mijn volk” noemde, roept God een volk dat zich de hoop van Israël eigen maakt, en het voorrecht heeft gekregen deel te hebben aan de verbonden en beloften die God Israël gaf. Petrus past de woorden, die eens bij Sinaï werden gesproken met betrekking tot Israël, toe op de gelovigen uit de heidenwereld: “U echter bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk God ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht, u, eens niet zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, nu in zijn ontferming aangenomen” (1 Pet 2:9,10).

Deze wending hadden Israëls profeten voorspeld. De profeet Jesaja keek eens terug op Gods roeping van Israël uit Egypte door “de engel van zijn aangezicht”, die het volk uit hun benarde situatie als slaven had gered. Desondanks was het volk telkens weerspanning geweest en door de eeuwen heen bleef het zo ontrouw, dat God het weer in slavernij wegvoerde; nu in het heidense land Babel. Vandaar het dringende verzoek van Jesaja aan God, om weer als vroeger in te grijpen om Zijn onwaardig volk te verlossen (Jes 63,64). Achteraf kunnen wij inzien dat Jesaja’s gebed in vervulling is gegaan met de komst van Christus. Daaraan ontleen de daaropvolgende woorden in Jesaja hun betekenis: “Te raadplegen was Ik voor hen die naar Mij niet vroegen, te vinden voor hen die Mij niet zochten” (Rom 10:20; Jes 65:1). Vele eeuwen leefden de heidenen in afgoderij, in onwetendheid van de God die de mensen had geschapen en hen in leven hield. Nu hebben degenen die het evangelie van Christus hebben gehoord en aanvaard, God gevonden. In de persoon van Zijn Zoon, gekruisigd, opgewekt en verhoogd, is God tot hun heil verschenen. Met Israël is het juist andersom gegaan. Het volk dat de eeuwen door het geschreven woord van Gods profeten bezat, waarin de komst van de Heiland werd beloofd, hebben de heilsboodschap verworpen: “De ganse dag heb Ik mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk” (Rom 10:21; Jes 65:2). Heeft God Zijn volk dan verstoten? Heeft Israël, gezien zijn ongeloof, zijn bijzondere plaats in Gods heilsplan voorgoed verloren? Die vraag is Paulus menigmaal gesteld en daarop geeft hij in het volgende hoofdstuk van de brief aan de Romeinen een uitvoerig en beslissend antwoord. A.H.